

Postanowienie z dnia 2 lipca 2009 r.

II PZ 5/09

Zakładowej organizacji związkowej, która nie zrzesza co najmniej 10 członków (art. 25¹ ust. 1 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych, jednolity tekst: Dz.U. z 2001 r. Nr 79, poz. 854 ze zm.) nie przysługują uprawnienia wynikające z art. 462 k.p.c.

Przewodniczący SSN Jerzy Kuźniar, Sędziowie SN: Małgorzata Gersdorf (sprawozdawca), Roman Kuczyński.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 2 lipca 2009 r. sprawy z powództwa Aleksandra P. przeciwko Politechnice W. w W. z udziałem Ogólnopolskiego Akademickiego Związku Zawodowego w Warszawie o przywrócenie do pracy, na skutek zażalenia Ogólnopolskiego Akademickiego Związku Zawodowego w Warszawie od wyrok Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu z dnia 15 stycznia 2009 r. [...]

o d d a l i ł zażalenie.

U z a s a d n i e n i e

Ogólnopolski Akademicki Związek Zawodowy - Organizacja Zakładowa przy Politechnice W. w W. działając na rzecz pracownika Aleksandra P. wniósł przeciwko Politechnice W. w W. w dniu 3 grudnia 2003 r. odwołanie od wypowiedzenia stosunku pracy. Na rozprawie w dniu 27 września 2004 r. Aleksander P. wstąpił do udziału w postępowaniu w charakterze powoda i w całości poparł zgłoszone żądanie.

Wyrokiem z dnia 28 kwietnia 2006 r. [...] Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia oddalił powództwo o przywrócenie do pracy, zasądzając od pozwanego odszkodowanie.

Apelację do tego wyroku wniósł Ogólnopolski Akademicki Związek Zawodowy - Organizacja Zakładowa przy Politechnice W. w W. w dniu 24 lipca 2006 r., zarzucając naruszenie art. 45 § 3 k.p. w związku z art. 32 ust. 1 ustawy o związkach zawodo-

wych, przez jego niezastosowanie oraz art. 45 § 2 k.p., przez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na zamianie roszczenia o przywrócenie do pracy na odszkodowanie. Apelację wniosła także pozwana uczelnia zarzucając w szczególności naruszenie art. 26 pkt 1 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych w związku z art. 462 k.p.c., przez dopuszczenie do udziału w postępowaniu organizacji związkowej nieuprawnionej do działania.

Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu wyrokiem z dnia 26 kwietnia 2007 r. [...] zmienił wyrok i przywrócił powoda do pracy.

Wyrok ten zaskarżyła skargą kasacyjną pozwana uczelnia zarzucając naruszenie art. 25¹ oraz 32 ustawy o związkach zawodowych, a także art. 45 § 3 k.p. oraz art. 199 § 1 pkt 3 k.p.c., art. 233 § 1 k.p.c., art. 378 § 1 k.p.c., a także art. 462 w związku z art. 61 k.p.c.

Sąd Najwyższy przyjął skargę kasacyjną do rozpoznania i wyrokiem z dnia 9 maja 2008 r. [...] uchylił wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu. Sąd Najwyższy przyjął, że Sąd Okręgowy nie rozpoznał istoty sprawy w zakresie zarzutów pozwanej uczelni dotyczących braku legitymacji czynnej po stronie podmiotu występującego w sprawie na rzecz powoda, w szczególności wnoszącego na rzecz powoda apelację w sprawie. Ustalenia wymagało, jak wskazał Sąd Najwyższy, czy podmiotowi temu można było przypisać status zakładowej organizacji związkowej w rozumieniu art. 25¹ ustawy o związkach zawodowych, co rodziło cały szereg kluczowych dla sprawy konsekwencji. Przede wszystkim zarzut, że statusu takiego podmiot działający na rzecz powoda nie miał wykluczało przyjęcie, że powód jako członek organizacji objęty był szczególną ochroną przed rozwiązaniem stosunku pracy. Nadto brak statusu zakładowej organizacji związkowej uniemożliwiłoby występowanie w postępowaniu sądowym na rzecz powoda, w szczególności przez wniesienie na jego rzecz apelacji.

Wydanym na rozprawie w dniu 9 października 2008 r. postanowieniem rozpoznający ponownie sprawę Sąd Okręgowy we Wrocławiu zobowiązał przedstawiciela Ogólnopolskiego Akademickiego Związku Zawodowego do przedstawienia informacji o liczbie członków tej organizacji w dniu 19 listopada 2003 r. oraz w dniu 3 grudnia 2003 r. oraz o sposobach informowania pozwanej uczelni w okresie od 1 stycznia 2003 r. do 19 listopada 2003 r. o liczbie członków Organizacji Zakładowej przy Politechnice W. Ogólnopolskiego Akademickiego Związku Zawodowego.

Pismem z dnia 10 listopada 2008 r. Ogólnopolski Akademicki Związek Zawodowy oświadczył, że apelacja z dnia 24 lipca 2006 r. była apelacją Związku. W związku z tym wskazał, że liczebność związku nie ma znaczenia dla sprawy i nie podlega weryfikacji w niniejszym postępowaniu.

Wyrokiem z dnia 15 stycznia 2009 r. Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu odrzucił apelację (w punkcie I) i pozew (w punkcie II) Ogólnopolskiego Akademickiego Związku Zawodowego Organizacji Zakładowej przy Politechnice W., w części zmienił wyrok i oddalił powództwo.

Postanowienie o odrzuceniu apelacji zaskarżone zostało zażaleniem, zarzucającym naruszenie art. 316 § 1 k.p.c., przez naruszenie obowiązku wzięcia pod uwagę stanu rzeczy istniejącego w momencie zamknięcia rozprawy, tj. okoliczności, że doszło do przekształcenia organizacyjnego, wskutek którego przestała od dnia 1 stycznia 2006 r. istnieć Organizacja Zakładowa przy Politechnice W., której miejsce zajęła międzyzakładowa organizacja pracowników szkół wyższych, a także naruszenie art. 199 § 1 pkt 3 k.p.c. w związku z art. 64 § 1 k.p.c. w związku z art. 370 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie znajduje uzasadnionych podstaw. W toku postępowania przed Sądem pierwszej instancji w postępowaniu na zasadzie art. 61 k.p.c. w związku z art. 462 k.p.c. występowały obok powoda dwa podmioty: Ogólnopolski Akademicki Związek Zawodowy oraz Organizacja Zakładowa przy Politechnice W. Ogólnopolskiego Akademickiego Związku Zawodowego. Trudno inaczej oceniać sytuację, w której część pism procesowych kieruje do sądu ten Związek [...] jednak większość - Organizacja Zakładowa [...].

W judykaturze Sądu Najwyższego wyrażany jest pogląd, że występować w procesie na rzecz pracownika może zarówno związek zawodowy (zob. wyrok z dnia 6 marca 2008 r., II PK 192/07) jak i organizacja zakładowa reprezentująca tego pracownika (zob. np. uchwała z dnia 5 lipca 2002 r., III PZP 13/02). O ile jednak w sprawie występuje organizacja zakładowa, przyjmuje się że musi ona spełniać wymagania określone w art. 25¹ ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych, tj. zrzeszać co najmniej 10 członków. W innym bowiem wypadku podmiotowi takiemu nie przysługują żadne uprawnienia organizacji związkowej (art. 25¹ ustawy o związkach zawodowych).

Dla prawidłowego rozstrzygnięcia zażalenia nie było istotne jakie podmioty uczestniczyły w postępowaniu, lecz od kogo pochodziła apelacja z dnia 24 lipca 2006 r. Istnieją w tej kwestii rozbieżności między stanowiskiem Sądu Okręgowego, który przyjął że była to Organizacja Zakładowa, a skarżącym. Należy przy tym podkreślić, że sam skarżący nie jest w tej mierze jednomyślny. Z jednej bowiem strony wskazuje, że autorem apelacji był Ogólnopolski Akademicki Związek Zawodowy (tak w piśmie procesowym z dnia 10 listopada 2008 r.). Z drugiej strony, w zażaleniu skarżący sugeruje, że apelacja pochodziła od międzyzakładowej organizacji związkowej.

Argumentacja skarżącego pozostaje jednak w rażącej sprzeczności z treścią apelacji. W jej nagłówku zawarta została informacja, że pochodzi ona od Organizacji Zakładowej przy Politechnice W. Ogólnopolskiego Akademickiego Związku Zawodowego. Podpisana została ona przez przewodniczącego Jacka B. Treść pisma odbiega od sposobu, w jaki formułowane były na etapie postępowania pierwszoinstancyjnego pisma pochodzące od Związku. Znajdujące się na karcie [...] takie właśnie pismo nie zawiera wskazania na Organizację Zakładową, podpisane jest także przez Prezesa Związku (a nie Przewodniczącego). Nie budzi zatem wątpliwości, że apelacji w sprawie nie złożył Związek Zawodowy ale Organizacja Zakładowa.

Nie zasługuje na wiarę zawarte w zażaleniu twierdzenie, że od 1 stycznia 2006 r. nie istniał podmiot o tym oznaczeniu, miał się bowiem przekształcić w organizację międzyzakładową. Po pierwsze, oświadczenia w tym przedmiocie złożone zostały [...] dopiero w styczniu 2009 r. Jeśli w lipcu 2006 r. miała nie istnieć Organizacja Zakładowa, to przeczy temu treść apelacji, pochodzącej od tego podmiotu. Gdyby przyjąć twierdzenie skarżącego, że w tym momencie nie istniała Organizacja Zakładowa, to także należało apelację odrzucić jako pochodzącą od nieistniejącego podmiotu. Także więc w takim wypadku rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego było prawidłowe.

W świetle dokonanych wyżej ustaleń bez znaczenia dla sprawy pozostaje zarzut naruszenia art. 64 § 1 k.p.c. Stwierdzenie, że apelację złożyła Organizacja Zakładowa zrzeszająca zbyt małą liczbę członków oznacza, że nie miała ona zdolności sądowej, co implikuje brak zdolności do czynności procesowych. Wskutek tego apelacja podlegała odrzuceniu na zasadzie art. 370 k.p.c. jako niedopuszczalna

Nieuzasadniony pozostaje także zarzut, że należało wezwać stronę do potwierdzenia czynności, jeśli stwierdzono, że dokonana została przez osobę nieuprawnioną. W judykaturze Sądu Najwyższego w odniesieniu do pełnomocników procesowych

wych przyjmuje się, że brak uprawnień do występowania w sprawie w charakterze pełnomocnika wyklucza możliwość potwierdzenia czynności dokonanej przez taką osobę (por. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 2008 r., III CZP 154/07). Stanowisko to znajduje zastosowanie do niemającej zdolności sądowej organizacji związkowej, a wniesiona przez taki podmiot apelacja nie może podlegać potwierdzeniu.

Mając na uwadze powyższe Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

=====